

TES
GERITSEN

ZNAM
JEDNU
TAJNU

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Tess Gerritsen

I KNOW A SECRET

Copyright © 2017 by Tess Gerritsen

Translation copyright © 2025 za srpsko izdanje, LAGUNA

Božanstvenoj gospođi Margaret Ruli

JEDAN

KADA MI JE BILO SEDAM godina, naučila sam koliko je važno plakati na sahranama. Tog letnjeg dana u kovčegu je ležao brat mog deke, Orson, koga sam najviše pamtila po smrdljivim cigarama, gadnom zadahu iz usta i glasnom predežu. Dok je bio živ, mene je manje-više potpuno ignorisao, isto kao što sam ja ignorisala njega, tako da me njegova smrt ni najmanje nije pogodila. Nije mi bilo jasno zašto moram da idem na njegovu sahranu, ali sedmogodišnjakinje o tim stvarima niko ništa ne pita. I tako sam se tog dana meškoljila na klupici u crkvi, dosađivala se i preznojavala u crnoj haljini i pitala se zašto nisam mogla da ostanem kod kuće sa tatom, koji je prosto odbio da dođe. Tata je rekao da bi bio licemer kada bi se pretvarao da je ožalošćen zbog smrti čoveka koga je prezirao. Ja nisam znala šta znači ta reč *licemer*, ali sam znala da ni ja ne želim to da budem. A ipak sam sedela na sahrani, stešnjena između majke i teta Silvije, prisiljena da slušam beskrajan niz ljudi koji mlako hvale bezveznog čika Orsona. *Čovek koji se ponosio svojom nezavisnošću! Strastveno se posvetio svojim hobijima! Kako je samo voleo svoju kolekciju poštanskih maraka!*

Niko nije spomenuo da mu je smrdelo iz usta.

Tokom beskrajsne memorijalne službe zabavljala sam se tako što sam proučavala glave ljudi u klupici ispred nas. Prijetila sam kako je šešir teta Done prekriven belom peruti, da je čika Čarli zadremao, pa mu je tupe skliznuo u stranu. Ličio je na smeđeg pacova koji pokušava da mu otpuzi sa glave. Uradila sam ono što bi uradila svaka normalna sedmogodišnja devojčica.

Prasnula sam u smeh.

Reakcija je smesta usledila. Ljudi su se okrenuli i namršteno me pogledali. Moja užasnuta majka mi je zarila pet oštarih noktiju u ruku i prosiktala: „Prestani!“

„Ali otpala mu je kosa! Liči na pacova!“

Nokti su se zarili dublje. „*Holi, o ovome ćemo razgovarati kod kuće.*“

Kod kuće nije bilo razgovora. Umesto toga, bilo je vike i šamara, i tako sam naučila kako se treba ponašati na sahrani. Naučila sam da moram biti dostojanstvena i tiha, i da se ponekad očekuju i suze.

Četiri godine kasnije, na majčinoj sahrani, potrudila sam se da glasno isplačem mnogo suza, zato što su svi to od mene očekivali.

Danas, međutim, na sahrani Sare Basteraš, nisam sigurna da li neko očekuje da plačem. Prošlo je više od deset godina otkako sam poslednji put videla devojkicu koju sam u školi poznavala kao Saru Birn. Nikada nismo bile bliske, tako da ne mogu iskreno da kažem kako žalim zbog njene smrti. Zapravo sam na njenu sahranu u Njuportu došla samo iz radoznalosti. Zanima me kako je stradala. *Moram* da znam kako je stradala. Svi u crkvi oko mene šapuću: *Kakva užasna tragedija*. Muž joj je bio putu, Sara je malo više popila pa je zaspala uz upaljenu sveću na noćnom stočiću.

Požar u kome je poginula bio je samo nesrećan slučaj. Bar tako svi kažu.

I ja želim da u to verujem.

Crkvice u Njuportu je prepuna, tu su svi prijatelji koje je Sara stekla u svom kratkom životu. Većinu vidim prvi put. A nisam upoznala ni njenog muža Kevina, koji bi u nekim srećnijim okolnostima bio naočit čovek, čovek kome bih se možda nabacivala, ali koji sada izgleda istinski slomljeno. Da li bol zaista tako deluje na ljude?

Okrećem se da osmotrim crkvu i primećujem Ketu, staru drugaricu iz srednje škole, kako sedi iza mene, nadutog lica, sa maskarom razlivenom od suza. Gotovo sve žene i mnogi muškarci plaču, zato što sopran peva onu staru kvekersku himnu „Jednostavni darovi“, a ona uvek izgleda mami ljudima suze. Ketu i ja na tren ukrštamo pogled, njene oči su pune suza, dok su moje hladne i suve. Toliko sam se promenila od srednje škole da me ona sigurno ne prepozna, a ipak me netremično gleda, kao da je ugledala duha.

Okrećem se i ponovo gledam napred.

Pošto su se „Jednostavni darovi“ završili, i ja sam uspela da izmamim suze, baš kao i svi ostali.

Stajem u dugački red za poslednji pozdrav, i dok prolazim kraj zatvorenog kovčega, proučavam Sarinu fotografiju na stalku. Imala je samo dvadeset šest, bila je četiri godine mlađa od mene, i na fotografiji je zdrava, rumena i osmehnuta, ista lepuškasta plavuša koju pamtim iz školskih dana, kada sam ja bila devojka koju niko ne primećuje, utvara koja se većito vrzma negde po strani. A sada sam ovde, koža mi i dalje sija od života, dok su od Sare, lepe male Sare, ostale tek crne kosti u sanduku. Sigurna sam da to svi misle dok gledaju sliku Sare Pre Požara: vide osmehnuto lice na fotografiji i zamišljaju spaljeno meso i ugljenisanu lobanju.

Red se pomera napred i ja izjavljujem saučešće Kevinu. On tiho odgovara: „Hvala što si došla.“ Nema pojma ko sam niti odakle sam poznavala Saru, ali vidi tragove suza na mojim obrazima i zahvalno mi steže šaku. Plakala sam za njegovom pokojnom suprugom i to je njemu sasvim dovoljno.

Iskradam se iz crkve na hladni novembarski vetar pa odlazim žustrim korakom, zato što ne želim da me tu zadrži Ket i ili neka druga poznanica iz detinjstva. Svih ovih godina uspevala sam da ih izbegavam.

Ili su možda oni izbegavali mene.

Tek je dva sata, i mada mi je šef u *Buksmart mediji* dao čitav slobodan dan, razmišljam da se vratim u kancelariju i odgovorim na mejlove i telefonske pozive. Radim u marketinškoj agenciji, gde za klijente imam desetak pisaca i dužnost mi je da organizujem njihove medijske nastupe, da pišem sinopsise i šaljem radne verzije rukopisa. Ali pre nego što krenem nazad u Boston, moram da svratim na još jedno mesto.

Vozim se do Sarine kuće – ili do onoga što je od nje ostalo. Sada je tu samo zgarište, crne grede i gomila čađavih cigala. Bela drvena ograda koja je nekada okruživala vrt ispred kuće provaljena je i pregažena, uništili su je vatrogasci kada su sa ulice vukli šmrkove i merdevine. Kada su stigli njihovi kamioni, kuća je sigurno već čitava buktala.

Izlazim iz auta i prilazim ruševini. Vazduh i dalje smrdi na paljevinu. Stojim tu na pločniku i vidim slabašni sjaj frižidera od nerđajućeg čelika, zakopanog u pocrnelom kršu. Dovoljan je samo jedan pogled na taj kvart Njuporta da shvatim kako je to nekada bila skupa kuća, i pitam se čime se to bavio Sarin muž, ili možda potiče iz bogate porodice. Takve privilegije ja sasvim sigurno nikada nisam imala.

Vetar jača i suvo lišće šušketavo leti preko mojih cipela. Od tog zvuka prisećam se jednog drugog jesenjeg dana, pre

dvadeset godina, kada mi je bilo deset i kada sam glasno gazila kroz suvo lišće u šumi. Moj život i dan-danas protiče u senci tog dana i on je razlog zašto sam danas ovde.

Gledam spontano nastali memorijal u Sarinu počast. Ljudi su ostavili bukete cveća, i vidim humku uvelih ruža, ljiljana i karanfila, u spomen te mlade žene koja je očigledno bila omiljena. Iznenada se usredsređujem na nešto zeleno, što nije deo nekog buketa, već je stavljeno, naizgled slučajno, preko drugog cveća.

Palmin list. Simbol mučeništva.

Sva sam se naježila i uzmičem. Kroz snažne udarce srca, čujem automobil koji se približava i okrećem se da vidim patrolna kola Njuportske policije kako sasvim usporavaju. Prozori su dignuti i ne vidim lice policajca, ali znam da me dugo i pažljivo odmerava. Okrećem se i brzo se vraćam u svoj auto.

Sedim u njemu neko vreme, čekam da mi se puls uspori a ruke prestanu da drhte. Ponovo gledam zgarište kuće i ponovo vidim Saru kao šestogodišnjakinju. Lepuškastu malu Saru Birn, kako poskakuje na sedištu školskog autobusa ispred mene. Tog popodneva se u školskom autobusu vozilo nas petoro.

Sada nas je ostalo samo četvoro.

„Zbogom, Saro“, šapućem. Onda pokrećem auto i vozim se nazad u Boston.

DVA

ČAK I ČUDОВИШТА UMIRU.

Žena koja je ležala sa druge strane prozora možda je delovala ljudski, kao i svi drugi pacijenti na odeljenju za intenzivnu negu, ali je doktorka Mora Ajls i predobro znala da je Amaltea Lank istinsko čudovište. Iza prozora bolničke sobe nalazilo se stvorenje koje dolazi u Morine košmare, koje baca senku na Morinu prošlost i čije lice proriče Morinu budućnost.

Evo moje majke.

„Čuli smo da gospođa Lank ima ćerku, ali nismo znali da živite tu blizu, u Bostonu“, rekao je doktor Vang. Da li se to u njegovom glasu čuo prizvuk kritike? Zamerke što je zapostavila dužnost prema majci i nije došla da bude uz njenu samrtničku postelju?

„Ona je moja biološka majka“, rekla je Mora, „ali sam bila veoma mala kada me je dala na usvajanje. Za nju sam saznala tek pre nekoliko godina.“

„Ali upoznali ste je?“

„Jesam, mada nismo razgovarale još otkako...“ Mora je ućutala. *Otkako sam se zaklela da sa njom neću imati više*

ništa. „Nisam znala da je na intenzivnoj nezi sve dok me bolničarka nije danas pozvala.“

„Ovde su je primili pre dva dana, pošto je počela temperatura, a broj leukocita naglo pao.“

„Koliki je?“

„Njen broj neutrofila – to je specifična vrsta belih krvnih zrnaca – iznosi tek petsto. Trebalo bi da je bar trostruko veći.“

„Pretpostavljam da se počeli da joj dajete empirijske antibiotike?“ Videla ga je kako začuđeno trepće, pa je dodala: „Oprostite, doktore Vang, trebalo je da spomenem da sam ja vaša koleginica. Radim za službu medicinskog istražitelja.“

„Ah. Nisam znao.“ Nakašljao se i smesta prešao u daleko stručniji jezik koji im je, kao doktorima, bio zajednički. „Da, počeli smo sa antibioticima odmah pošto smo uzeli uzorke krvi. Kod otprilike pet posto pacijenata na njenom režimu hemoterapije dođe do febrilne neutropenije.“

„A koji je režim hemoterapije?“

„Folfirinoks. To je kombinacija četiri leka, u koju spadaju fluorouracil i leukovorin. Po jednom francuskom istraživanju, folfirinoks primetno produžava život pacijenata sa kancerom pankreasa, ali na njih sve vreme mora da se pazi, zbog opasnosti od povišene temperature. Srećom, zatvorska bolničarka u *Frejmingemu* se starala za to.“ Zastao je i pokušao da smisli kako da postavi osetljivo pitanje. „Nadam se da mi nećete zameriti ako vas nešto pitam.“

„Da?“

Skrenuo je pogled, pošto mu je tema koju će naćeti očigledno bila neprijatna. Bilo je mnogo lakše raspravljati o rezultatima analize krvi, antibiotskim protokolima i naučim istraživanjima, zato što činjenice nisu ni dobre ni zle; o njima ljudi neće suditi. „U njenim medicinskom kartonu iz *Frejmingema* ne piše razlog zašto je osuđena. Rekli su nam

samo da se gospođa Lank nalazi na izdržavanju doživotne kazne zatvora, bez mogućnosti pomilovanja. Stražarka koja je određena da je posmatra zahteva da zatvorenica sve vreme bude okovana lisicama za krevet, što meni deluje prilično surovo.“

„To je jednostavno njihov protokol za hospitalizovane osuđenike.“

„Ona umire od raka pankreasa i očigledno je koliko je slaba. Sasvim sigurno neće skočiti i pobeći. Ali stražarka nam je rekla da je mnogo opasnija nego što izgleda.“

„I jeste“, reče Mora.

„Zašto je osuđena?“

„Za ubistva. Za višestruka ubistva.“

On se kroz prozor zagledao u Amalteu. „*Ta* žena?“

„Sada shvatate razlog za lisice. I što stražarka stalno stoji pred njenim vratima.“ Mora je pogledala uniformisanu ženu koja je sedela pred vratima i pratila njihov razgovor.

„Žao mi je“, rekao je doktor Vang. „Sigurno vam teško pada, što znate da je vaša majka...“

„Ubica? Da.“ *A vi ne znate ono najgore. Ne znate za ostatak porodice.*

Mora je kroz prozor videla kako Amalteja otvara oči. Koštatim prstom joj je pokazala da dođe. Bio je to jeziv gest, kao poziv Satanine kandže. Trebalo bi da se okrenem i odem, pomislila je. Amalteja ne zaslužuje ničiju samilost i dobrotu. Mora, međutim, jeste delila vezu sa tom ženom, vezu koja je išla duboko, do molekula. Makar samo i kroz DNK, Amalteja Lank *jeste* bila njena majka.

Čuvarica je budno motrila na Moru dok je oblačila mantil i stavljala masku. To neće biti privatna poseta; čuvarica će posmatrati svaki pogled, svaki pokret i neizbežne glasine će se sigurno proširiti i van bolnice. Doktorka Mora Ajls,

bostonska medicinska istražiteljka, čiji je skalpel rasekao nebrojene leševe, koju Smrt prati u stopu, zapravo je kćerka serijske ubice. Smrt je njihov porodični biznis.

Amaltea je pogledala Moru očima crnim kao krhotine opsidijana. Kiseonik je tiho šištao kroz cevi u njenom nosu, a na monitoru iznad kreveta, ritam srca se uz pištanje iscrta-vao na ekranu. Dokaz da čak i osoba bezdušna kao Amaltea ipak ima srce.

„Ipak si došla da me posetiš“, prošaputa Amaltea. „Iako si se zarekla da nikad nećeš doći.“

„Javili su mi da si teško bolesna. Ovo nam je možda poslednja prilika da razgovaramo, i želela sam da te vidim dok još mogu.“

„Zato što ti je potrebno nešto od mene?“

Mora je sa nevericom odmahнула glavom. „Šta bi meni trebalo od *tebe*?“

„Tako svet funkcioniše, Mora. Svako razumno stvorenje traži nešto za sebe. Sve što činimo motivisano je interesom.“

„To možda važi za tebe. Ali ne i za mene.“

„Pa zašto si onda došla?“

„Zašto što umireš. Zato što si mi stalno pisala, i zvala me da dođem. Zato što želim da mislim kako imam *bar malo* saosećanja.“

„A ja ga nemam.“

„Šta misliš, zašto si okovana za krevet?“

Amaltea iskrivi lice i sklopi oči, a usta joj se iznenada stegnuše od bola. „Pretpostavljam da sam to zaslužila“, reče ona tiho. Znoj joj se presijavao na gornjoj usni i na tren je ležala savršeno mirno, kao da je svaki pokret, pa čak i udisaj vazduha, nepodnošljiv. Kada ju je Mora poslednji put videla, Amalteina crna kosa bila je gusta i prošarana sedima. Sada joj je sa glave visilo tek nekoliko pramenova, poslednji

preživeli posle surovih seansi hemoterapije. Slepoočnice su joj upale a koža joj je sa kostiju lica visila mlitavo kao srušeni šator.

„Izgledaš kao da te boli. Hoćeš li morfijum?“, upitala je Mora. „Pozvaću sestru.“

„Neću.“ Amaltea je sporo uzdahnula. „Za sada. Moram da budem budna. Moramo da razgovaramo.“

„O čemu?“

„O tebi, Mora. O tome ko si zaista ti.“

„Ja znam ko sam.“

„Stvarno?“ Amalteine oči bile su tamne i duboke, bez dna. „Ti si moja kćerka. To ne možeš da porekneš.“

„Ali nisam nimalo nalik na tebe.“

„Zato što su te podigli dobri i ugledni gospodin i gospođa Ajls u San Francisku? Zato što si pohađala najbolje škole, zato što si stekla najbolje obrazovanje? Zato što se boriš za istinu i pravdu?“

„Zato što nisam ubila više od dvadeset žena. Ili ih je bilo još? Ima li i drugih žrtava, koje se ne pojavljuju u tvom konačnom zbiru?“

„To se sve desilo u prošlosti. Sada želim da razgovaramo o budućnosti.“

„A što bismo to činile? Tebe uskoro neće biti.“ To su bile surove reči, ali Mora nije bila raspoložena za samilost. Iznenada se osetila izmanipulisano, kao da ju je tu namamila žena koja tačno zna koje konce treba da povuče. Amaltea joj je mesecima pisala. *Umirem od raka. Ja sam ti jedini rod. To će nam biti poslednja prilika da se oprostimo.* Retko koje reči su snažnije od *poslednja prilika*. Ako tu priliku propustite, možda ćete se čitavog života kajati.

„Da, biću mrtva“, rekla je Amaltea jednostavno. „A ti ćeš se i dalje pitati ko su tvoji.“

sa lica i ispod bolničkog mantila potražila telefon. „Doktorka Ajls“, javila se.

„Imam za tebe jedan pomalo preuranjeni božićni poklon“, reče detektivka Džejn Ricoli. Zvučala je previše vedro za vesti koje će upravo saopštiti. „Belkinja, dvadeset šest godina. Mrtva u krevetu, potpuno obučena.“

„Gde?“

„Evo nas u četvrti Leder. Stan u potkrovlju na Atičkoj ulici. Prosto ne mogu dočekati da čujem tvoje mišljenje.“

„Rekla si da je u krevetu? Sopstvenom?“

„Aha. Našao ju je otac.“

„A očigledno je reč o ubistvu.“

„U to nema nikakve sumnje. Ali Frost je odlepio zbog onoga što joj se desilo *posle*.“ Džejn je zastala pa je tiho dodala: „Bar se *nadam* da je bila mrtva kada se to desilo.“

Mora je kroz prozor videla da Amaltea posmatra njen razgovor, da joj oči sijaju od zanimanja. Naravno da će je to zanimati: smrt je njihov porodični zanat.

„Kad možeš da stigneš ovamo?“, upita Džejn.

„Trenutno sam u *Frejmingemu*. Možda potraje, zavisi kakav je saobraćaj.“

„U *Frejmingemu*? Šta ćeš tamo?“

To nije bila tema o kojoj je Mora želela da razgovara, a posebno ne sa Džejn. „Odmah krećem“, rekla je kratko. Prekinula je vezu i pogledala svoju majku koja je umirala. Ovde sam završila, pomislila je. Sada više nikada ne moram da te vidim.

Amalteine usne sporo su se izvile u osmeh.

TRI

KADA JE MORA STIGLA U Boston već je pao je mrak i ledeni vetar je rasterao većinu pešaka. Atička ulica bila je uzana i već prepuna službenih vozila, tako da je parkirala iza ugla i zastala da osmotri pustu ulicu. Sneg je padao nekoliko prethodnih dana, pa se onda otopio, a zatim je usledio ovaj surovi mraz i na pločniku se opasno presijavao led. Vreme da se bacim na posao. Vreme da ostavim Amaltea u prošlosti, pomislila je. Džejn joj je baš to savetovala pre nekoliko meseci: *Nemoj da ideš kod Amaltee; nemoj uopšte o njoj da razmišljaš. Neka istrune u zatvoru.*

Sada je to gotovo, pomislila je Mora. Oprostila sam se i ona je napokon otišla iz mog života.

Izašla je iz automobila a vetar je zadigao skute njenog dugačkog crnog kaputa i prosekao kroz njene vunene pantalone. Hodala je koliko je brzo smela po klizavom pločniku, pored kafića i zatvorene putničke agencije, pa je skrenula na Atičku ulicu, koja se poput uzanog kanjona usecala između stovarišta od crvene cigle. Nekada je to bila četvrt kožarskih radnika i trgovaca na veliko. Mnoga od tih zdanja

iz devetnaestog veka pretvorena su u stambene zgrade, i nekadašnji industrijski deo grada sada je bio pomodna umetnička četvrt.

Mora je obišla gomilu građevinskog materijala, koji je delimično zakrčio ulicu, pa je ugledala plava svetla patrolnih kola pred sobom, poput sumornih svetionika. Kroz vetrobran je videla siluete dvojice pozornika u njima. Motor im je radio, da se zagreju. Kada im je prišla, spustili su prozor.

„Hej, doktorka!“ Pozornik joj se iskezio. „Propustila si akciju. Hitna pomoć je malopre otišla.“ Mada je delovao poznato, i mada je on očigledno poznavao nju, nije imala pojma kako se zove, što joj se i previše često dešavalo.

„Kakvu akciju?“, upitala je.

„Ricolijeva je bila unutra i pričala sa nekim tipom, kada se on uhvatio za grudi i preturio. Verovatno srčani udar.“

„Je li još živ?“

„Bio je kad su ga odvezli. Šteta što nisi bila ovde. Da mu odmah pružiš prvu pomoć.“

„Nije to moja specijalnost.“ Osmotrla je zgradu. „Ricolijeva je još unutra?“

„Aha. Samo kreni stepenicama. Gore je baš fin stan. Strava mesto za život, ako nisi mrtav.“ Dok se prozor dizao, čula je policajce kako se smeju sopstvenoj šali. Ha-ha, vicevi sa mesta zločina. Nikada nisu smešni.

Zastala je na surovom vetru da stavi rukavice i papirne navlake na cipele, pa je ušla u zgradu. Kada su se vrata iza nje glasno zalupila, naglo se zaustavila, pošto je pred sobom ugledala sliku krvlju isprskane devojke. U predvorju je, poput morbidnog znaka dobrodošlice, visio plakat za film *Keri*, čije će drečave, morbidne boje preseći svakog posetioca. Čitava galerija drugih filmskih plakata krasila je zid od crvenih cigala koji se pružao duž stepeništa. Dok se penjala

stepenicama prošla je pored postera za *Dan trifida*, *Jama i klatno*, *Ptice* i *Noć živih mrtvaca*.

„Hvala bogu što si stigla“, doviknula je Džejn sa sprata. Pokazala je *Noć živih mrtvaca*. „Zamisli da te svake večeri kad se vratiš kući čeka ova divna slika.“

„Svi poster deluju kao originali. Meni se ne sviđaju, ali su verovatno vrlo vredni.“

„Uđi pa ćeš da vidiš još nešto što ti se neće svideti. *Meni* se baš nimalo ne sviđa.“

Mora je ušla za Džejn u stan pa je zastala da osmotri teške drvene grede iznad sebe. Na podu su i dalje bile originalne široke daske od hrastovine, sada sjajno uglačane. Nekadašnje stovarište je otmeno renovirano i preobraženo u prostrano potkrovlje sa zidovima od cigala, koje sasvim sigurno neki gladni umetnik ne bi mogao sebi da priušti.

„Mnogo je lepše od mog stana“, reče Džejn. „Mogla bih odmah da se uselim, ali prvo bih se otarasila *one* gadosti na zidu.“ Pokazala je čudovišno crveno oko koje je zurilo sa još jednog plakata za film strave i užasa. „Pogledaj kako se zove film.“

„Vidim te?“, reče Mora.

„Upamti naslov. To možda bude bitno“, rekla je Džejn zloslutno. Povala je Moru kroz otvorenu kuhinju, kraj vaze pune svežih ruža i ljiljana, što je bilo raskošno podsećanje na proleće u toj decembarskoj noći. Na crnoj granitnoj radnoj površini nalazila se karta iz cvećare sa ljubičastim rečima: *Srećan rođendan! Ljubi te tata*.

„Rekla si da ju je našao otac?“, upita Mora.

„Da, on je vlasnik zgrade. Ona zato ovde živi besplatno. Trebalo je danas da ode sa tatom na ručak u *Četiri godišnja doba*, da proslave rođendan. Pošto se nije pojavila i nije se javljala na mobilni, on je došao da vidi šta je s njom. Kaže da

ulaz nije bio zaključan, ali mu je sve ostalo izgledalo uobičajeno. Sve dok nije ušao u spavaću sobu.“ Džejn je zastala. „Kada mi je to rekao, prebledeo je, uhvatio se za grudi i morali smo da pozovemo hitnu pomoć.“

„Kolega dole kaže da je još bio živ kada ga je hitna pomoć odvezla.“

„Ali nije dobro izgledao. Posle onoga što smo našli u spavaćoj sobi, brinula sam se da će i Frostu trebati hitna pomoć.“

Detektiv Bari Frost stajao je u daljem uglu spavaće sobe i nešto žustro i potpuno usredsređeno zapisivao u svesku. Njegovo zimsko bledilo bilo je još izraženije nego obično, i uspeo je samo da slabašno klimne glavom kada je Mora ušla. Ona Frosta jedva da je pogledala; pažnju joj je privukla žrtva koja je ležala na krevetu. Mlada žena je ležala u čudno spokojnoj pozi, sa rukama kraj tela, kao da je prosto legla na prekrivač, potpuno obučena, da dremne. Bila je sva u crnom, u helankama i rolci, što je naglašavalo avetinjsko bledilo njenog lica. Kosa joj je takođe bila crna, ali su plavi izrasci otkrivali da se farbala. Uši su joj bile izbušene brojnim zlatnim mindušama, a zlatna alka joj sijala i na desnoj obrvi. Mora se, međutim, potpuno zapanjila zbog onoga što je zijalo ispod obrva.

Obe očne duplje bile su prazne. Njihova sadržina je izvađena, tako da su ostale samo krvave šupljine.

Mora je ošamućena pogledala dole u ženinu levu ruku. U nešto nalik na dva jeziva klikera na njenom otvorenom dlanu.

„I *zbog toga* će ovo biti zabavno veče, dečaci i devojčice“, reče Džejn.

„Dvostruka enukleacija“, reče Mora tiho.

„Je li to učtivi medicinski način da se kaže kako joj je neko *iskopao oči*?“

„Jeste.“

„Sviđa mi se kako ti sve opisuješ tako zvanično i klinički. Zbog toga činjenica da ona drži sopstvene oči na dlanu deluje nekako, hm, malčice manje sumanuto.“

„Reci mi nešto o žrtvi“, kaza Mora.

Frost je nerado odvojio pogled od beležnice. „Kassandra Kojl, dvadeset šest godina. Živi – živela je – ovde sama; trenutno nema dečka. Bavi se nezavisnom filmskom produkcijom, ima sopstvenu producentsku kompaniju, *Ludi rubin*. Radi u malom studiju u Južnoj ulici.“

„To je još jedna zgrada u vlasništvu njenog oca“, dodala je Džejn. „Porodica je očigledno dobrostojeća.“

Frost je nastavio. „Otac kaže da je sa žrtvom poslednji put razgovarao juče po podne, oko pet ili šest, baš kada je izlazila iz filmskog studija. Idemo sada tamo, da saslušamo njene kolege, da utvrdimo kada su je tačno poslednji put videli.“

„Kakve filmove to prave?“, upitala je Mora, mada je odgovor već bio očigledan, na osnovu plakata koje je videla u stanu.

„Horore“, odgovori Frost. „Njen otac kaže da su upravo završili snimanje svog drugog filma.“

„A to se uklapa sa njenim modnim stilom“, reče Džejn, dok je osmatrala žrtvine brojne pirsinge i potpuno crnu kosu. „Mislio sam da darkeri više ne postoje, ali je ona bila potpuno u tom fazonu.“

Mora se, nerado, ponovo usredsredila na sadržinu žrtvine šake. Rožnjače su se osušile na vazduhu i nekada blistave plave oči sada su postale mutne. Mada su se presečeni mišići smežurali, mogla je da prepozna ravne i kose mišiće koji toliko precizno kontrolišu pokrete ljudskog oka. Tih šest mišića, koji savršeno sarađuju, omogućavaju lovcu da prati let ptice preko neba, kao i učeniku da prati reči u udžbeniku.

„Molim te mi reci da je već bila mrtva kada je... to uradio“, reče Džejn.

„Ove enukleacije deluju kao da su nastale posle smrti, sudeći po stanju palpebra.“

„Čega?“

„Očnih kapaka. Vidiš kako nema gotovo nikakvog spolj-nog oštećenja tkiva? Počinilac je radio polako, a to bi bilo teško da je ona bila pri svesti i da je pružala otpor. Takođe, gubitak krvi je minimalan, što mi govori da pulsa više nije bilo. Cirkulacija je već prestala kada je načinio prvi rez.“ Mora je zastala i proučavala prazne duplje. „Simbolika je izuzetna.“

Džejn se okrenula ka Frosta. „Jesam ti rekla da će to da kaže?“

„Ljudi govore se da su oči prozori duše. Možda se ovom ubici nije dopalo šta je video u njenim očima. Ili mu se nije dopalo kako je *njega* gledala. Možda mu je njen pogled delovao preteće, pa je reagovao tako što joj je izvadio oči.“

„Ili možda sa tim neke veze ima njen film“, rekao je Frost. „*Vidim te.*“

Mora ga je pogledala. „Taj plakat je za *njen* film?“

„Ona je bila scenarista i producent. Po očevim rečima, to joj je bio prvi dugometražni film. Nikad se ne zna ko ga je sve gledao. Možda neki manijak.“

„A film mu je poslužio kao inspiracija“, reče Mora, zagledana u dva oka na dlanu žrtve.

„Jesi li nekad čula za ovakav slučaj, doktorka?“, upita Frost. „Za žrtvu sa iskopananim očima?“

„U Dalasu“, odgovori Mora. „Slučaj nije bio moj, ali sam za njega čula od jednog kolege. Tri žene su ubijene iz vatre-nog oružja, a oči su im izvađene posle smrti. Prvi ubičin zahvat bio je klinički precizan, kao ovaj. Ali je kod treće žrtve postao aljkav. I zbog toga su ga i uhvatili.“

„Dakle... serijski ubica.“

„Koji se uzgred razumeo u taksidermiju. Pošto su ga uhapsili, policija je u njegovom stanu našla desetine fotografija žena, a on je na svima isekao oči. Mrzeo je žene i seksualno bi se uzbudio kada im nanosi bol.“ Hitro je pogledala Frosta. „Ali to je jedini slučaj za koji znam. Ovakvo skrnavljenje tela je vrlo retko.“

„Nama je prvo“, reče Džejn.

„Nadajmo se da je prvo i poslednje.“ Mora je uhvatila desnu ruku, pokušala da savije lakat, pa je otkrila da je zglobov nepokretan. „Koža je hladna i rigor mortis je nastupio u potpunosti. Na osnovu telefonskog razgovora sa njenim ocem, znamo da je još bila živa juče oko pet po podne. To sužava vreme smrti na negde između dvanaest i dvadeset četiri časa.“ Digla je pogled. „Ima li svedoka koji bi nam pomogli da preciznije odredimo vreme smrti? Ima li u kraju kamera za nadzor?“

„U ovom bloku ih nema“, odgovori Frost. „Ali primetio sam kameru na zgradi iza ugla, i izgleda kao da je uperena pravo na početak Atičke ulice. Možda ju je snimila dok se vraćala kući. A uz malo sreće, možda je snimila još nekoga.“

Mora je spustila rol-kragnu da potraži modrice ili tragove vezivanja, ali ništa nije našla. Zatim je zadigla crnu rolku da otkrije torzo, pa je uz Džejninu pomoć okrenula telo na bok. Leđa su bila tamnoljubičasta, pošto se tu krv spustila posle smrti. Pritisla je prst na tamnu kožu i otkrila da je livor mortis fiksiran, što je potvrdilo da je žrtva pokojna najmanje dvanaest časova.

Ali šta je bio uzrok smrti? Sem iskopanih očiju, Mora nije videla druge povrede. „Nema rana od vatrenog oružja, nema krvi, nema tragova davljenja“, rekla je. „Ne vidim druge traume.“

„Izvadio je oči, ali ih nije odneo“, reče Džejn namršteno. „Umesto toga ih je ostavio u njenoj šaci, kao nekakav bolesni dar za rastanak. Šta bi to, pobogu, trebalo da znači?“

„To je pitanje za psihologa.“ Mora se ispravila. „Ovde ne mogu da odredim uzrok smrti. Hajde da vidimo šta će autopsija da pokaže.“

„Možda se predozirala“, nagađao je Frost.

„To je sasvim sigurno jedna od verovatnijih mogućnosti. Analiza na narkotike i toksine će nam to pokazati.“ Mora je skinula rukavice. „Sutra će mi ona biti prva na rasporedu.“

Džejn je izašla iz spavaće sobe zajedno sa Morom. „Da li želiš da o nečemu razgovaramo?“

„Pre autopsije ne mogu ništa da ti kažem.“

„Ne mislim na ovaj slučaj.“

„Ne znam na šta onda misliš.“

„Na telefonu si mi rekla da si u *Frejmingemu*. Molim te mi reci da nisi išla kod one žene.“

Mora je mirno zakopčala kaput. „Zvučiš kao da sam prekršila neki zakon.“

„Znači jesi. Zar se nismo složile da bi trebalo da je se kloniš?“

„Džejn, Amalteu su primili na odeljenje intenzivne nege. Ima komplikacije od hemoterapije, a ja nemam predstavu koliko će još živeti.“

„Ona te koristi, igra na kartu tvog sažaljenja. Čoveče, opet će te povrediti.“

„Znaš, ja stvarno ne želim o tome da razgovaram.“ Mora je, bez osvrtnja, krenula niz stepenice, pa izašla iz zgrade. Napolju je leden vetar duvao ulicom, i ošinio ju je po kosi i licu. Dok je hodala ka svojim kolima, čula je kako su se vrata ponovo snažno zalupila. Osvrnula se i videla da je Džejn izašla za njom.

„Šta ona hoće od tebe?“, upita Džejn.

„Umire od raka. Šta misliš da hoće? Možda malo sažaljenja?“

„Jebe te u mozak. Zna kako da ti se zavuče pod kožu. Vidi šta je uradila od svog sina.“

„Misliš da ja mogu da postanem *kao on*?“

„Naravno da ne! Ali ti si to sama jednom rekla. Rekla si da si rođena sa istom tamom koja živi u porodici Lank. Ona će nekako naći načina da to iskoristi.“

Mora je otključala auto. „Već imam dovoljno problema. Ne treba mi još i tvoje predavanje.“

„Dobro, dobro.“ Džejn je digla obe ruke, kao da se predaje. „Samo se brinem za tebe. Obično si toliko pametna. Molim te nemoj sada da uradiš nešto glupo.“

Mora je gledala kako se Džejn vraća na mesto zločina. Nazad u sobu u kojoj je ležala mrtva žena, sa telom ukočenim u rigor mortisu. Žena bez očiju.

Iznenada je ponovo čula Amalteine reči: *Uskoro ćeš naći još nekoga.*

Okrenula se i hitro osmotrila ulicu, zavirila u svaki ulaz, u svaki prozor. Da li ju je to nečije lice posmatralo sa sprata? Da li se neko pomerio u onoj bočnoj uličici? Kuda god bi pogledala, pričinjavale su joj se zloslutne siluete. Na to ju je Džejn upozorila. To je bila Amalteina moć; raširila je zavesu i otkrila košmarni pejzaž u kome senke prekrivaju sve.

Mora je zadrhtala, sela u auto i pokrenula motor. Ledeni vazduh uleteo je kroz rešetke grejalice. Bilo je vreme da krene kući.

Vreme da pobegne od tame.

ČETIRI

I Z KAFIĆA U KOME SEDIM, gledam dve žene kako razgovaraju, odmah ispred izloga. Obe ih prepoznajem, zato što sam videla kako ih intervjuišu na televiziji i čitala sam o njima u vestima, obično u vezi sa nekim ubistvom. Ona sa raščupanom tamnom kosom je detektivka iz odeljenja za ubistva, a visoka žena u dugačkom, elegantnom kaputu je medicinska istražiteljka. Ne čujem šta govore, ali mi je govor njihovog tela jasan. Policajka agresivno gestikulira, doktorka pokušava da se povuče.

Detektivka se naglo okreće i odlazi. Doktorka na trenutak stoji veoma mirno, kao da nije sigurna treba li da je prati. Onda rezignirano odmahuje glavom, seda u otmeni crni leksus pa odlazi.

O čemu li je tu bila reč?

Već znam zbog čega su došle ovamo, ove surovo ledene noći. Pre sat vremena sam čula vesti: jedna mlada žena ubijena je u Atičkoj ulici. U istoj ulici u kojoj živi Kasandra Kojl.

Gledam početak Atičke, ali ne vidim ništa sem rotacionih svetala patrolnih automobila. Da li Kasandra sada leži mrtva,

ili je to neka druga nesrećna žena? Kasi nisam videla još od srednje škole i pitam se da li bih je uopšte prepoznala. Ona sasvim sigurno ne bi prepoznala ovu novu mene, Holu koja više nije pogrbljena i koja vas gleda pravo u oči, koja se više ne vrzma na obodu društva i zavidi popularnim devojkama. Godine su usavršile moje samopouzdanje i moj modni stil. Moja crna kosa je sada oblikovana u otmenu paž frizuru, naučila sam da hodam na stiletu potpeticama, i na sebi imam bluzu od dvesta dolara, koju sam uspela da nađem na polici sa sedamdeset pet posto popusta. Kada radite u marketingu, naučite koliko je izgled važan, tako da sam se prilagodila.

„Šta se to tamo dešava? Da li ti znaš?“, pita neki glas.

Čovek se stvorio pored mene toliko neprimetno da se iznenađena trzam. Obično sam svesna svih osoba u svojoj neposrednoj blizini, ali sam bila usredsređena na policijsku aktivnost ispred kafića i nisam ga primetila kako prilazi. *Zgodan tip* je prvo što pomišljam kada ga vidim. Nešto je stariji od mene, rekla bih da ima trideset i neku, i građen je vitko i sportski, ima plave oči i svetlosmeđu kosu. Odbijam mu nekoliko poena zato što pije kafe late, a u ovo doba noći pravi muškarci piju espresso. Ipak sam spremna da pređem preko te mane zbog tih čudesnih plavih očiju. Trenutno nisu usredsređene na mene, već na dešavanja na ulici. Na sva službena vozila koja su se okupila u ulici u kojoj živi Kasandra Kojl.

Ili u kojoj je živela.

„Koliko policijskih kola“, kaže on. „Pitam se šta se desilo.“

„Nešto loše.“

Pokazuje prstom. „Gledaj, eno kombija *Kanala 6*.“

Oboje kratko sedimo, otpijamo piće i posmatramo događaje na ulici. Sada stiže još jedan kombi televizijskih vesti pa još nekoliko gostiju kafića prilazi izlogu. Osećam ih kako

se tiskaju oko mene, kako se gurkaju da bolje vide. Obična policijska kola nisu dovoljna da se većina ciničnih Bostonaca uzbuđi, ali kada se pojave i televizijske kamere, mi pružimo antene, jer tada znamo da je posredi nešto više od obične saobraćajke ili nepropisno parkiranih kola. Desilo se nešto što će biti u vestima.

Kao da će potvrditi naše slutnje, stiže i beli kombi službe medicinskog istražitelja. Je li tu da bi odneo Kasandru ili neku drugu zlosrećnu žrtvu? Pošto sam ugledala taj kombi, puls mi naglo ubrzava. Samo da nije ona, mislim. Neka bude neko drugi, neko koga ne poznajem.

„Opa, kamionet medicinskog istražitelja“, kaže Plavooki. „To ne valja.“

„Je li neko video šta se desilo?“, pita neka žena.

„Samo se okupila gomila pandura.“

„Je li neko čuo pucnje ili nešto slično?“

„Ti si prva bila ovde“, kaže mi Plavooki. „Šta si videla?“

Svi gledaju ka meni. „Policijska kola su već bila tu kada sam ušla. Sigurno se ranije desilo.“

Ostali stoje i gledaju, hipnotisani rotacionim svetlima. Plavooki se smestio na stoličicu odmah pored mene i sipa šećer u svoju kafe late, neprikladnu za večer. Pitam se je li to sedište izabrao zato što želi da iz prvog reda prati događaje napolju, ili želi da se upoznamo. Ovo drugo mi ne bi smetalo. Zapravo, osećam kako mi se elektricitet širi uz butine pošto moje telo automatski reaguje na njegovo. Nisam ovamo došla u potrazi za društvom, ali je prošlo neko vreme otkako sam uživala u intimnoj pažnji muškarca. Više od mesec dana, ako se ne računa ono ručno, na brzaka, sa kincem koji čuva parking u hotelu *Kolonada*.

„Dakle. Ti živiš ovde u kraju?“, pita on. Otvaranje koje obećava, mada nije posebno maštovito.

„Ne. A ti?“

„Ja živim u Bek beju. Trebalo je da se nađem sa društvom u italijanskom restoranu u ovoj ulici, ali sam baš poranio. Pa rekoh da svratim na kafu.“

„Ja živim u Nort endu. I ja sam došla da se nađem sa društvom, ali su otkazali u poslednjem trenutku.“ Koliko samo opušteno lažem, i on nema razloga da sumnja u moje reči. Većina ljudi automatski pretpostavlja da govorite istinu, zbog čega je osobama poput mene život mnogo lakši. Pružam ruku da se rukujemo. Taj gest uznemirava muškarce kada ga načini neka žena, ali ja želim da na vreme uspostavim pravila igre. Hoću da bude jasno kako je ovo susret ravnopravnih.

Na trenutak sedimo u prijatnoj tišini, pijuckamo kafu i gledamo događaje na ulici. Policijske istrage su, uglavnom, nezanimljive za posmatranje. Vidite samo vozila kako dolaze i odlaze i uniformisane ljude kako ulaze u zgrade i iz njih izlaze. Ne vidite šta se dešava unutra; možete samo da nagađate, na osnovu toga koje se osoblje pojavljuje, kakva bi situacija mogla da bude. Na licima policajaca vidi se smirenost, pa čak i dosada. To što se desilo u Atičkoj ulici desilo se pre više sati i istražitelji sada samo sklapaju delove slagalice.

Pošto više nema zanimljivih dešavanja, drugi gosti kafića se polako razilaze, tako da Plavooki i ja ostajemo sami za pultom kraj izloga.

„Izgleda da ćemo morati da u vestima pročitamo šta se desilo“, kaže on.

„Ubistvo.“

„Kako znaš?“

„Pre neki minut sam videla detektivku iz odeljenja za ubistva.“

„Šta, došla je da ti se predstavi?“

„Ne sećam se kako se zove, ali sam je vidala na te-veu. Zanimljivo što je žensko. Razmišljam zašto se odlučila za takav posao.“

On me pažljivije odmerava. „Ti, hm, pratiš takve stvari? Ubistva?“

„Ne, samo lako pamtim lica. Ali jako loše pamtim imena.“

„Kad smo već kod imena, ja sam Everet.“ Osmehuje se i u uglovima očiju mu se pojavljuju šarmantne borice. „Sada slobodno možeš da ga zaboraviš.“

„A šta ako neću da ga zaboravim?“

„Nadam se da to znači da sam ostavio utisak na tebe.“

Razmišljam šta bi moglo da se desi između nas. Gledam ga u oči i iznenada znam šta tačno *želim* da se desi: idemo u njegov stan u Bek beju. Sa kafe prelazimo na nekoliko čaša vina. A onda se čitavu noć grozničavo tucamo. Prava šteta što treba da se nađe sa društvom na večeri. Mene uopšte ne zanima da se upoznam sa njegovim prijateljima, i uopšte neću da gubim vreme tako što ću čekati da mi se javi telefonom, tako da pretpostavljam da je ovde kraj našeg kratkog poznanstva. Nekim stvarima nije suđeno da se dese, ma koliko mi to želeli.

Dovršavam kafu i ustajem. „Drago mi je što smo se upoznali, Everete.“

„Ah. Zapamtila si moje ime.“

„Nadam se da ćeš se lepo provesti na večeri sa društvom.“

„A šta ako ne želim na večeru sa društvom?“

„Zar nisi zbog toga došao u ovaj kraj?“

„Planovi mogu da se menjaju. Mogu da pozovem društvo i da im kažem kako mi je nešto iskrslo.“

„A šta bi to moglo da bude?“

I on ustaje, i sada se gledamo, oči u oči. Ono strujanje mi se iz nogu širi kroz karlicu u toplim, zanosnim talasima i odjednom zaboravljam na Kasandru, i na to šta bi njena smrt mogla da znači. Svu pažnju usmeravam na tog čoveka i na to što će se desiti između nas.

„Hoćemo kod mene ili kod tebe?“, pita on.

PET

AMBER VORHIS JE IMALA TEGET kosu sa ljubičastim pramenovima i crno lakirane nokte, ali je Džejn najviše uznemiravala alka u njenom nosu. Dok je Amber jecala, sa tog zlatnog prstena visile su sline, i ona ih je blago tapkala maramicom. Njene kolege Travis Čang i Ben Farni nisu plakali, ali su delovali jednako šokirano i izbezumljeno zbog vesti o smrti Kasandre Kojl. Sve troje filmađžija imali su na sebi dukseve sa kapuljačom i iscepane farmerke, poput hipsterske uniforme, i svi su izgledali kao da se danima nisu počesljali. Sudeći po mirisu studija, koji je podsećao na miris svlačionice, nisu se danima ni tuširali. Svaku vodoravnu površinu u prostoriji prekrivale su kutije od pice, prazne konzerve red bula i razbacane stranice njihovog scenarija. Na monitoru je išla scena iz filma na kome su radili: plavo-kosa tinejdžerka je jecala i teturala se kroz mračnu šumu, u bekstvu od nekog neumoljivog i nevidljivog ubice.

Travis se naglo okrenuo ka kompjuteru i zaustavio video. Silueta ubice se zamrzla na ekranu, zloslutna senka između stabala. „Jebote“, zaječao je on. „Ne mogu da verujem. *Prosto ne mogu da verujem.*“

Amber je zagrlila Trávisa i mladić je zajecao. Onda ih je Ben oboje zagrlio i troje filmađžija su se kratko držali jedno za drugo, obasjani svetlom kompjuterskog monitora.

Džejn je hitro pogledala Frosta i videla ga kako trepće da potisne suze. Tuga je zarazna, a Frost nije bio na nju imun, bez obzira na to što je godinama ljudima saopštavao strašne vesti i gledao koliko ih oni teško primaju. Policajci su kao teroristi. Bacaju užasne bombe u živote prijatelja i srodnika žrtava i onda samo stoje i posmatraju uništenje koje su izazvali.

Travis se prvi povukao iz zagrljaja. Otišao je do ulegnute sofe, srušio se na jastuke i zagnjurio glavu u šake. „Gospode, koliko juče je bila ovde. Evo *tačno ovde* je sedela.“

„Znao sam da postoji neki razlog što je prestala da mi odgovara na poruke“, rekla je Amber i šmrknula u maramicu. „Kada je prestala da se javlja, znala sam da to nije zato što se stresira zbog oca.“

„A kada je prestala da odgovara na poruke?“, upita Džejn. „Možeš li da pogledaš na telefonu?“

Amber je preturila po razbacanim stranicama scenarija i na kraju našla mobilni. Počela je da skroluje kroz poruke. „Pisala sam joj sinoć, oko dva posle ponoći. Nije odgovorila.“

„Da li bi ti obično odgovarala, u dva ujutro?“

„Pa, da. U ovoj fazi projekta bi.“

„Radili smo po čitavu noć“, rekao je Ben. I on je seo na sofú, pa je trljao lice. „Bili smo budni do tri, montirali smo film. Nismo ni išli kućama, ovde smo spavali.“ Glavom je pokazao vreće za spavanje nagurane u ugao.

„Sve troje ste ovde proveli noć?“

Ben ponovo klimnu glavom. „Pritiskaju nas rokovi. I Kasi bi radila s nama, samo što je morala da se malo sabere pre nego što se nađe sa ocem. Tome se uopšte nije radovala.“

„Kada je sinoć otišla odavde?“, upita Džejn.

„Negde oko šest?“, upitao je Ben kolege, i oboje su klimnuli glavom.

„Pica samo što je stigla“, reče Amber. „Kasi nije ostala da jede. Rekla je da će sama nešto da uzme, pa smo nas troje nastavili da radimo.“ Prešla je rukom preko očiju i ostavila debeo trag maskare na obrazu. „Ne mogu da verujem da je više nikada neću videti. Na vratima je pričala kako ćemo napraviti žurku povodom završetka rada na filmu.“

„Znači da je spreman za prikazivanje?“, upita Frost.

„Ne, nego da je gotova montaža“, reče Ben. „U suštini, film je gotov, ali još nema zvučne efekte i muziku. To će trajati još samo nedelju ili dve.“

„Ako nađemo još dvadeset hiljada“, promrsio je Travis. Digao je glavu i crna kosa mu se rasula u masnim pramenovima. „Jebote. Nemam pojma kako ćemo bez Kasi da skupimo te pare.“

Džejn ga je namršteno pogledala. „Da li je trebalo da Kasandra obezbedi taj novac?“

Troje mladih filmadžija su se zgledali, kao da nisu sigurni kako da odgovore na to pitanje.

„Trebalo je da traži od oca, danas na ručku“, reče Amber. „Zato je bila pod stresom. Mrzela je kad mora da ga moli za novac. Posebno za ručkom, u *Četiri godišnja doba*.“

Džejn je osmotrila prostoriju, prljavi tepih, otrcanu sofu i zgužvane vreće za spavanje. Troje sineasta su odavno prevalili dvadesetu, ali su delovali mnogo mlađe, troje klinaca opsednuto filmovima, koji i dalje žive kao studenti.

„Da li vi uopšte možete da živite od vaših filmova?“, upitala je.

„Da živimo?“ Travis je slegnuo ramenima, kao da je to potpuno nebitno pitanje. „Snimamo filmove, to je jedino bitno. Živimo svoj san.“